

Undervisningsbeskrivelse

Termin	E16, F17, E17, F18, E18, F19
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	Stx
Fag og niveau	Historie A
Lærer(e)	Kirstine Taylor (KT) E16, F17, E17, F18, E18 og Hanne Kragelund (HK) E18 og F19
Hold	3s HiA

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Folkedrab
Titel 2	Forbrydelse og Straf (dansk kronologiforløb)
Titel 3	Menneskesyn i USA
Titel 4	Danmark i krig (DHO-forløb)
Titel 5	Antikkens Rom
Titel 6	Pavemagt og Propaganda
Titel 7	Undskyld? Danmark som kolonimagt i Grønland og på Færøerne
Titel 8	Det tredje rige – Hitlers vej til magten
Titel 9	Den danske velfærdsstat
Titel 10	Den kolde krig

Titel 1	Folkedrab
Indhold	<p>Forløb om folkedrab med udgangspunkt i det diakrone:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Arbejde med den store og lille historie (supplerende stof): <ul style="list-style-type: none"> - ("Folkedrabsavisen"): forsidebilledet "Døden i lejren" - Faktalink: Holocaustkronologi 2) Bearbejde begreberne Endlösung og Holocaust (supplerende stof) <ul style="list-style-type: none"> - Hofer: Nationalsocialismen: "Wannsee-protokollen" (kilde). 3) Artikel: "Gerstein: offer eller gerningsmand" på www.folkedrab.dk/holocaust/gerstein. <ul style="list-style-type: none"> - Kilde: „Øjenvidneberetninger om massegasninger" fra Gerstein-rapporten. 4) Definition på folkedrab med henblik på at sammenligne folkedrabene i Armenien, Rwanda og Cambodja (kernestof) <ul style="list-style-type: none"> - http://www.menneskeret.dk/menneskeretieuropa/fn/folkedrab/: FN's konvention om folkedrab og Kritik af definitionen. - Case: Armenien 1915-1918. Cambodja 1975-1979. Rwanda 1994: http://folkedrab.dk: - Artiklerne: „Før folkemordet“. "Folkemordet". "Efter folkemordet". 5) Konsekvens af Holocaust 1: Verdenserklæringen af 1948 og analyse af folkedrab og international ansvarlighed efter 1948. (Kernestof) <ul style="list-style-type: none"> - Gade: Menneskerettighederne. Munksgaard: FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder.. - www.folkedrab.dk. Folkedrabet i Bosnien (fakta) Folkedrabsavisen side 14: "Massakren i Srebrenica, " 6) Israel-Palæstina: 6) Danmarks historie: <ul style="list-style-type: none"> - Undersøgelse af elevernes egen etniske baggrund og historie. - Uddrag af Orla Borg: "Multi-Danmark" (JP. 30.08. 1999) 7) Mindekultur – den fælles historie: <ul style="list-style-type: none"> - Traditionelle mindesmærker: Traditionelle mindesmærker: Stine Thuge <i>Efter folkedrab</i> til gymnasiale uddannelser: Historie. Afdeling for Holocaust- og folkedrabsstudier, DIIS Undervisningsbog (http://www.folkedrab.dk/undervisning/undervisningsideer/ historieafsnittet s.4-10. Desuden analyse af "Frihedsstøtten" og "Landssoldaten" - Modmindesmærket: Mindesmærket for de myrdede jøder i Berlin. - Sune Bechmann Pedersen, <i>Denkmal für die ermordeten Juden Europas</i>, Kbh Universitet 2005, s. 6-23 - Passageren (aug19) Ekskursion til Musikhuset Århus, Den jyske Opera for at opleve Mieczyslaw Weinbergs opera <i>Passageren</i>, som fik sin uropførelse i 2010 – mere end fyrre år efter at den var blevet komponeret.
Omfang	11 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kompetencer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forholde sig kildekritisk til forskellige typer kilder - At kunne redegøre for problemfelterne

	<ul style="list-style-type: none"> - At kunne stille nye spørgsmål til emnet - Notatteknik - Hensigtsmæssig forberedelse til timerne. - Simplet infosøgning på internettet - Skelne mellem begreberne: den store historie vs. Den lille historie <p>Generel introduktion til faget</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viden om centrale begivenheder i Europas historie og verdenshistorien i det 20.årh. - Analysere mentalitet i tid og rum - Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - Indsamle og systematisere informationer om elevernes egen familiære fortid - Introduktion til metodisk-kritisk bearbejdelse af historisk materiale <p>Fokus på tekstlæsning og behandling af forskellige kildetyper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikler - Fremstillinger - Skr. kilder (levn og beretninger) - Film - Fotografier og malerier
Væsentligste arbejdsformer	<p>Introduktion til forskellige arbejdsformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klasseundervisning - Pararbejde - Gruppearbejde af kortere varighed, herunder matrixgrupper.

Titel 2	Forbrydelse og Straf (dansk kronologiforløb)
Indhold	<p>Dansk-historie kronologi-forløb. I samarbejde med danskfaget ser vi på opfattelsen af forbrydelse og straf op gennem Danmarkshistorien. Vi kommer i den forbindelse omkring middelalder, Reformationen, Enevælden, oplysningstid, nationalliberalisme og demokrati. Hvordan har synet på forbrydelse og straf udviklet sig gennem tiden, hvad kan det fortælle os om forholdet mellem stat og individ, og hvordan har det påvirket menneskesynet? Vi kommer også ind på kirken og statens rolle.</p> <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eilertsen, Mogens: <i>Forbrydelse og straf</i>, Gyldendalske Boghandel Nordisk forlag A/S, 2008, side 26-33 • Thiedecke, Johnny: <i>Er vi alle forbrydere?</i>, Pantheon, 1996, side 7-9 • Om Reformationen: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/reformationen-i-danmark-ca-1520-1539/?no_cache=1&cHash=d31aa66efed7c3c6f5ec346d40692be3 • Om Struensee og oplysningstiden: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/johann-friedrich-struensee/?no_cache=1&cHash=9194a2c5e1a1da141d7a6a4d1f4bb3eb • http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/slaget-paa-faelleden-den-5-maj-1872/ • Andersen, Marie Damgaard mfl: <i>Tendenser i Mellemkrigstiden, Forbrydelse eller frigørelse? – Kvinder, seksualitet og graviditet</i>, Skoletjenesten, 2008, s.24-29, <p>Kilder:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Uddrag af sjællandske lov ca. 1180 ("om horkarle" og "af sårloven") • Uddrag af fortalen til Jyske Lov (fra Johnny Thiedecke: <i>Er vi alle forbrydere?</i>) • Københavnske reces om klædedragt, 1547 • Forordning om betlere, 1683 • De ti bud fra Luthers lille Katekismus, 1529 (fra danmarkshistorien.dk) • Lov om dem, som uen foregaaende Aarsag, alene for at gjøre en Ulykke og derved at miste Livet, ombring andre, 1767 • Uddrag af præsternes kirkeritual forud for henrettelser, 1665 (fra Thyge Krog: <i>Oplysningstiden og det magiske</i>). • Danske lov om letfærdige qvindfolk, 1683 • Peder Palladius: uddrag af Visitatsbog, 1541 (om letlevende kvinder, liderlige mænd og utugtige personer) • Kongeloven, 1665 (uddrag), i ,Grundbog til Danmarkshistorien • Orla Lehmanns Falstertale: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/orla-lehmann-falstertalen-30-januar-1841/ <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagen om Griffenfeld: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/peder-schumacher-griffenfeld-1635-1699/?no_cache=1&cHash=3a97818a7f0cfbafceace39adefbdc1e6 • Uddrag af <i>En Kongelig affære</i>, Nikolaj Arcel (film) • Smædevers om dronning Caroline Matilde (fra danmarkshistorien.dk) <p>Fra denstoredanske: http://denstoredanske.dk/Danmarkshistorien/Det_folkelige_gennembrud/P%C3%A5_t%C3%A6rskelen_til_det_nye_%C3%A5rhundrede/Industrielt_gennembrud/Arbejderforhold</p>
Omfang	10 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Danmarks tilblivelse – reformationen – oplysningstiden – revolutioner og menneskerettigheder – dansk demokrati – national identitet – industrialisering <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling – dokumentere viden om forskellige samfundsformer – analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne – analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden – forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper
Væsentligste arbejdsformer	Pararbejde, gruppearbejde, matrix, anvendelse af digitale platforme til mediering af egen forståelse af materialet.

Titel 3	Menneskesyn i USA
Indhold	<p>Med fokus på menneskesyn har vi arbejdet kronologisk med USA's historie. Vi er her kommet ind på begreber som myter, identitet, borgerskab, lighed og lige rettigheder.</p> <p>Vi har kigget sætligt på kolonisternes opfattelse af indianere, og hvilken rolle den har spillet op gennem 1800-tallet. Vi har supplerende arbejdet med elevernes egne opfattelser.</p> <p>Vi har ligeledes set på sortes rettigheder fra slaveriet, borgerkrigen, Jim Crow, Borgerrettighedsbevægelsen og i dag.</p> <p>Undervejs har der været fokus på USA som den frie stat og mulighedernes land, og vi har i den forbindelse diskuteret begrebet „alle mennesker“ som det italesættes i Uafhængighedserklæringen, og hvordan begrebet har udvidet sig over tid.</p> <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sindberg, Andreas Bonne og Henrik Bonne Larsen: <i>Det Moderne USA – Forbillede eller skræmmebillede?</i>, Systime, 2012. S. 6-7, s. 132-133 • Niels Bjerre-Poulsen: <i>USA Historie og identitet</i>, Systime, 2013. S 20-21, 38-39, • Historiefaget.dk: Den Amerikanske Borgerkrig (Af Rene Bank Larsen) • Erik Arne Hansen: <i>Negeren i USA: Raceproblemet før og nu</i>, Gyldendal, 1976. s. 15-16, 56-58 <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den amerikanske uafhængighedserklæring, 1776 (revideret) • Dutch missionary John Megapolensis on the Mohawks (Iroquois), 1644 http://www.smithsoniansource.org/display/primarysource/viewdetails.aspx?ToPicId=&PrimarySourceId=1174 • Fra Niels Bjerre-Poulsen: <i>USA Historie og identitet</i>, Systime, 2013: <ul style="list-style-type: none"> - Buffalo Bill's Wild West (billede) - Pauli Murray om at vokse op med raceadskillelse, 1956 - Marthin Luther King Jr: <i>Jeg har en drøm</i>, 1963 (revideret) • Om indsejlingen til New York i Ole Sønnichsen: <i>Rejsen til Amerika – Jagten på lykken</i>, Gyldendal, 2015, s. 62-63. • Fra Erik Arne Hansen: <i>Negeren i USA: Raceproblemet før og nu</i>, Gyldendal, 1976: <ul style="list-style-type: none"> - Det 13. forfatningstillæg (om ophævelsen af slaveri) - Det 14. forfatningstillæg (om statsborgerskab) - Det 15. forfatningstillæg (om stemmeret) - Black Codes for St- Landrys amt, Louisiana, 1865 - Højesterets- kendelse - Seperate, but Equal, 1892 • FN's menneskerettighedserklæring, 1948 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emma Lazarus: <i>The New Colossus</i>, digt • Pocahontas, filmklip <p>https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Scientific_racism_irish.jpg</p>
Omfang	8 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Faglige mål:</p> <p>– redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas</p>

	<p>historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentere viden om forskellige samfundsformer – formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid – forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> -Klasseundervisning -Pararbejde -Gruppearbejde

Titel 4	Danmark i krig (DHO-forløb)
Indhold	<p>Forløb i forbindelse med dansk-historieopgaven. Vi har haft fokus på Danmark som et lille land omgivet af stormagter, og hvordan man gennem to krige har været lusen mellem to negle, og hvordan man har ageret i konflikterne. Vi har diskuteret neutralitetspolitikens muligheder og begrænsninger samt det skifte, der fulgte med Anders Fogh og dansk deltagelse i Irakkriegen, hvor begreber som aktivisme og historiebrug har været i spil.</p> <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andersen, Lars m.fl: <i>Fokus 3 – fra verdenskrig til velfærd</i>, Gyldendal, 2006, s. 135-138 (Danmarks internationale placering fra 1914-i dag). • Friis, Søren: <i>Den danske deltagelse i Irakkriegen, 2003-2007</i>, http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-danske-deltagelse-i-irak-krigen-2003-2007/ • Lykkegaard, Anne Marie: <i>Danmark undgik 1. Verdenskrig med udenrigspolitisk snilde</i>, 2014 https://videnskab.dk/kultur-samfund/danmark-undgik-1-verdenskrig-med-udenrigspolitisk-snilde • Fra Systemskiftet til besættelsen: http://danmarkshistorien.dk/historiske-perioder/fra-systemskifte-til-besaettelse-1901-1940/udenrigs-og-forsvarspolitik/ • 9. April: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/9-april1940/?no_cache=1&cHash=ca5a2df6b98aecd698dc348ca22061bc • Retsopgøret: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/retsoepgoeret-efter-befrielsen/?no_cache=1& • Den kolde krig og velfærdsstaten: http://danmarkshistorien.dk/historiske-perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/den-kolde-krig-paa-hjemmefronten/ • International påvirkning efter Den kolde krig: http://danmarkshistorien.dk/historiske-perioder/efter-den-kolde-krig-1989-2008/international-paavirkning/

	<p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilhelm Buhls antisabotage-tale, 2. september 1942, uddrag • Lov Nr. 259 af 1. Juni 1945 om Tillæg til Borgerlig Straffelov angaaende Forræderi og anden landsskadelig Virksomhed. Fra: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/retsoepgoerets-love-straffelovstillægget-1945-til-1946/#note1end • Anders Fogh Rasmussen: <i>Hvad skal det nytte?</i>, kronik i Berlingske Tidende, 26. marts 2003. <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dilemmaspillet: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/dilemmaspillet-9-april/?no_cache=1&amp%3BcHash=ec608daf250c030774e5140d82719aae
Omfang	6 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> – national identitet – Danmarks internationale placering – europæisk integration – nye grænser og konflikter. <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling – formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid – forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende – indsamle og systematisere informationer om og fra fortiden – bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien – formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem – demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Fokus på skriftlighed og informationssøgning: parafraleskrivning, opgavetekniske og taksonomiske elementer – hvordan formuleres en problemformulering, og hvordan besvares den skriftligt.

Titel 5	Antikkens Rom
Indhold	<p>Vi har arbejdet med Romerriget med fokus på menneskesyn og verdenssyn i Antikken. Vi har set på, hvordan styreformere, militær styrke og imperie-strukturen kan ses som udtryk for menneskesynet.</p> <p>En vigtig kildetype har været bygninger, hvor vi har set på magtscenesættelse og senere tiders historiebrug i forhold til Romerriget.</p> <p>Vi har analyseret forskellige forklaringer på Roms undergang og holdt dem op imod de-</p>

res historiske samtid for på den måde at diskutere samtidens indflydelse på forståelsen af fortiden. Vi har her set på forklaringer som ydre overfor indre forhold samt strukturelle og økonomiske.

Afslutningsvis har eleverne lavet en skriveøvelse, hvor de ud fra et kildesæt har besvaret en problemformulering, som klassen formulerede i fællesskab.

Materiale:

- Frederiksen, Peter m.fl: *Grundbog til historie – fra Oldtiden til enevældens samfund*, Systime, 2013, s. 75-86
- Gade, Jellingsø og Priisholm: *Europas Verdenshistorie*, Munksgaard, 1985. Kapitel 4 (Det Romerske Imperium)
- Smitt og Vollmond: *Verdens historie 1 – fra klassisk tid til førmoderne tid*, Lindhardt og Ringhof, 2014, s. 29-30, 34-36
- Steg, Kristian Jepsen: *På sporet af Romerriget*, 2015 s. 81-83 (om familien), 97-99 (om slaver), 100-101 (om gladiatorer)

Kilder:

- Fra Steg, Kristian Jepsen: *På sporet af Romerriget*, 2015:
 - Cicero: Brev til broderen Marcus om at stille op til valg
 - Edward Gibbon: Det romerske riges forfald og undergang, 1781
 - Michael Rostovtzeff: Roms Historie, 1926
 - Leo Hjortsø og Erling Bjøl: Politikens verdenshistorie bd. 5: Romerriget, 1983
 - Sveton: Vurdering af Cæsar
- Fra Danielsen, Kim Beck m.fl: *Fokus 1: Fra Antikken til Reformationen*, Gyldendal, 2007:
 - Seneca: Slaverne – er de mennesker?
- Fra Frederiksen, Peter m.fl: *Grundbog til historie – fra Oldtiden til enevældens samfund*, Systime, 2013:
 - Spartacusopstanden
- Fra Smitt og Vollmond: *Verdens historie 1 – fra klassisk tid til førmoderne tid*, Lindhardt og Ringhof, 2014:
 - Juvenal om kvinder i almindelighed, 2. århundrede
- Fra Helles, Knud: *Romerriget*, Columbus, 1987:
 - Edward Goldsmith: Det romerske riges undergang. En sociologisk og økologisk tolkning, 1975, uddrag

Bygninger:

- Pantheon
- Parthenon (Akropolis)
- Colosseum
- Peters kirken
- Mussolinis Colosseum
- Det hvide hus, Whashington DC
- Kongressen, Whashington DC
- Københavns byret

Supplerende stof:

- <http://www.antikken.nu/skatkammeret/res-publica.html>
- Morten Dreyer, Dansk Folkeparti: *EU kan gå under som Romerriget*, 2015 <http://mortendreyer.blogspot.dk/2015/09/eu-kan-ga-under-som-romerriget.html>
- Konstantins triumfbue ved Forum Romanum
- Statue af Kejser Augustus fra Primaporta
- Kejser Vespasians tempel i Pompeji

Omfang	13 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> – antikkens samfund – national identitet <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling – dokumentere viden om forskellige samfundsformer – formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid – analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne – analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden – forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende – bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien – demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	<p>Individuel porte-følge skrivning</p> <p>Skriveøvelse i grupper</p> <p>Matrix</p> <p>Parøvelser med selvvalgt sværhedsgrad</p>

Titel 6	Pavemagt og Propaganda
Indhold	<p>Forløbet er struktureret omkring pavemagten og dens udvikling i Middelalderen (herunder korstog), Reformation og Modreformation og Renæssancen med udgangspunktet – hvad er en pave? Og hvad har pavens position i Europa været?</p> <p>Vi har gennemgående arbejdet med centrale begreber som magt, magtens iscenesættelse, legitimering og propaganda, og hvordan disse er kommet til udtryk i forskellige kontekster og tidsaldre.</p> <p>Vi er desuden kommet omkring Middelalderens feudale samfundsstruktur i Det tyske romerske rige og Europa generelt, den middelalderlige kristne og syndige menneskesyn og renæssancen nytænkning af mennesket og kunsten – herunder historiebrug.</p> <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Knudsen, Sanne Stenman og Kim Beck Danielsen: <i>Middelalderen – historie, religion, litteratur, kunst</i>, Systime, 2011 • S. 9-14, s.17-21 • Visti Hansen, Lars Peter: <i>Korstogene</i>, Systime, 2004, side 7-10 • De danske Vendertogter: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/vendertogter-ca-1100-1185/ • Podcast 'Kongerækken' om Reformationen: http://netudgaven.dk/2017/02/kongeraekken-reformationen-2/

	<p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fra Danielsen, Kim Beck m.fl.: <i>Fokus 1: Fra Antikken til Reformationen</i>, Gyldendal, 2012: <ul style="list-style-type: none"> -Pave Urban 2.'s tale/korstogsprædiken i Clemont, 1095 -Mirandola: Om menneskets værdighed, 1486 • Fra Knudsen, Sanne Stenman og Kim Beck Danielsen: <i>Middelalderen – historie, religion, litteratur, kunst</i>, Systime, 2011: <ul style="list-style-type: none"> - Afbildning af Helvede (ca. 1100) s. 155 - Syndefaldsmyten - Verdensdommen - Pave Innocens om den menneskelige tilværelses elendighed • Fra Thiedecke, Johnny: <i>Magtens ansigter</i>, Pantheon: <ul style="list-style-type: none"> - Relief af Sankt Peter (s. 47) • Fra Lars Peter Visti Hansen: <i>Korstogene</i>, Systime, 2004 <ul style="list-style-type: none"> - Saxo om afgudsstatuens omstyrtelse i Arkona • Billede af Pave Innocens III • Billede – Pavemagtens emblem med de to nøgler og pavens krone/tiara • Billede af Kejser Henrik VI af Det tysk-romerske rige (1100-tallet) • Billede: David I (ca. 1100) og Malcolm IV (ca. 1160), begge konger af dele af Skotland. • Billede: Skærsilden (ca. 1320) • Propaganda fra Reformationen: <ul style="list-style-type: none"> - Elfenbensfigur af Ræv i munkekutte - Ulve i munkekutter, der spiser et får (træsnit) - Fra Luthers pamphlet <i>On Aplas von Romkan man wol selig werden</i> (man kann reddes uden Roms nydelser) , published anonymously in Augsburg, 1525. <p>Bygninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pantheon • Peterskirken <p>Billeder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Michelangelo: Gud og Adam, Det sixtinske kapel • Hans Holbein den yngre: Ambasadørerne, 1533 <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://da.wikipedia.org/wiki/Reformationen • Lærerproduceret materiale om Renæssancepavernes Rom • Genstande: Krone, nøgler, sværd
Omfang	10 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Danmarks tilblivelse – europæisk middelalder – Verden uden for Europa (før 1453) – renæssancen – reformationen <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale,

	<p>europæiske og globale udvikling</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentere viden om forskellige samfundsformer – formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid – analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne – analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden – forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende <p>bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Fokusgrupper, arbejde med visuelt materiale og egenproduktion af visuelt materiale.

Titel 7	Undskyld? Danmark som kolonimagt i Grønland og på Færøerne
Indhold	<p>I forbindelse med elevernes studietur til Færøerne har vi arbejdet med kolonialisme og imperialismen fra et dansk perspektiv med undskyldningsproblematikken som begyndelse og afslutning samt et overordnet udblik til kolonitiden i Europa.</p> <p>Vi har set på Grønland og Færøerne i både et historisk og et nutidigt perspektiv, hvor vi i særlig grad har arbejdet med modsætningsforholdet mellem 'Kolonierne's egne opfattelser af deres land og identitet overfor den danske opfattelse af dem som kolonier. Kernebegreber i forløbet er identitet, selvopfattelse, kollektiv erindring, forestillet fællesskab og erindringspolitik – herunder arbejde med mindesmærker og historiebrug.</p> <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Færk, Winnie: <i>Undskyld? Kampen om Danmark og Grønlands fælles fortid</i>, Columbus, 2016, 'Erindringer' S. 59-61, s. 67, 'Forsoningskommissionen – og debatten omkring den' s. 16-18. • Scherrebeck, Emil Eggert: <i>Har du også glemt, hvorfor det hedder kolonialvarer?</i>, artikel i Information, 3.1.2015 http://www.information.dk/520304 • Smitt og Volmond: <i>Verdenshistorie 1 – klassisk tid til førmoderne tid</i>, Lindhardt og Ringhof, 2014, 'De store opdagelser' s. 118-126 • DR-dokumentar om Rigsfællesskabet afsnit 1: 'Det svære møde' https://www.dr.dk/undervisning/det-vanskelige-moede#!/ afsnit 2: 'Trangen til selvbestemmelse' https://www.dr.dk/undervisning/trangen-til-selvbestemmelse#!/ • Danmarkshistorien.dk: - Færøerne 1816-2000 (uddrag) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/faeroeerne/?no_cache=1&cHash=71dd8e2a3f4cc735d7f7c515591b105e - Grønland 1849-1940 (uddrag) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/groenland/ • Artikel: Lisbeth Quass: <i>Danmark vil ikke ind i opgør om Grønlands kolonitid</i>, Berlingske, 12.04.2014 https://www.b.dk/politiko/danmark-vil-ikke-ind-i-opgoer-om-groenlands-kolonitid • Artikel: Michala Rask Mikkelsen: <i>DF: Aleqa Hammond tror, hun er Nelson Mandela</i>, Berlingske, 13.04.2014 https://www.b.dk/politiko/df-aleqa-hammond-tror-hun-er-nelson-mandela

	<p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uddrag af Lægen August Manicus' rapport i forbindelse med mæslingeepidemi 1846, • Økonomiprofessor: <i>Danmark har behandlet Færøerne godt</i>, artikel i Berlingske, 16.06.2000, https://www.b.dk/danmark/oekonomiprofessor-danmark-har-behandlet-faeroerne-godt • Læge August Heinrich Manicus' beretning fra Færøerne i forbindelse med mæslingeepidemien i 1846, uddrag http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/uddrag-af-laege-andreas-heinrich-manicus-beretning-fra-faeroerne-i-forbindelse-med-maeslingeepidemi-en/?no_cache=1&cHash=f1a3a290c2f32f9938fd7582fd1ed85b • Fra Winnie Færk: <i>Undskyld? Kampen om Danmark og Grønlands fælles fortid</i>, Columbus, 2016: <ul style="list-style-type: none"> - Augo Lynge: <i>Trehundrede år efter</i>, 1931, uddrag - Grønlandsposten: <i>Ordet 'koloni' skal helt forsvinde</i>, 1953 - Hans Egede Monumentet, s. 68 • Helle Thorning-Schmidt: <i>Ligeværdigt samarbejde i Rigsfællesskabet</i>, kronik i Berlingske 29.04.2014, https://www.b.dk/kronikker/ligevaerdigt-samarbejde-i-rigsfaellesskabet • Niels Peter Agger: <i>Undskyld Grønland</i>, kronik i Information, 30.12.2013 https://www.information.dk/debat/2013/12/undskyld-groenland?page=2&rel <p>Supplerende stof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kolonialprodukter: Kaffe, vanilje, chokolade, paprika, kanel • www.faeroerne.dk • Statsministeriet om Rigsfællesskabet: http://www.stm.dk/a_1602.html
Omfang	10 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kolonisering. – national identitet – imperialisme – afkolonisering <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling – formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid – analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende – bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien – formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem – demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Fælles kildelæsning, produktion af mindesmærker, paneldebatter

Titel 8	Det tredje rige – Hitlers vej til magten
Indhold	<p>I dette forløb har vi arbejdet kildenært og med udgangspunkt i problemstillinger til næsten hver blok, som kilderne skulle hjælpe os med at besvare.</p> <p>Formålet med forløbet har været at forklare og forstå, hvordan og hvorfor nazisterne kunne få/tage magten i Tyskland, og hvordan de i forlængelse af magtovertagelsen legitimerede magten gennem en nazificering af samfundet. Vi har derfor arbejdet med, hvordan situationen i Europa og nazismen har set ud for den enkelte tysker. Hvordan påvirker økonomisk og politisk krise mennesker og deres valg, og hvordan har det været at leve som almindelig tysker under nazismen?</p> <p>Afslutningsvis har vi haft et udblik til Europa i samtiden, hvor den fascistiske bølge vandt frem i mange lande, og igen har vi søgt at finde forklaringer herpå.</p> <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Carl-Johan Bryld: <i>Verden efter 1914</i>, Systime, 2013. 'Tyskland: Weimarrepublikkens svaghed s. 89-96 • Læreproduceret materiale om nazismens ideologi og organismetanken • http://folkedrab.dk/artikler/propagandaens-fjendebilleder <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fra Peter Frederiksen: Det tredje rige</i>, Systime <ul style="list-style-type: none"> - Versailles-traktaten (uddrag) - Otto Kumm om at melde sig ind SA - Wilhelm Langhagel om at høre Hitler tale (s. 39) - Hitler: Om det nationale og det sociale (tale) - Minder fra tiden i Hitlerjugend - Propagandaplakat fra 30'erne: Hjælp Hitler med at bygge – køb tyske varer. - Propagandaplakat: Mutter und Kind • <i>Fra Henrik Pers: Dagligdag under fascismen</i>, Gyldendal, 1979 <ul style="list-style-type: none"> - Økonomiske statistikker (s.46-47) - Hitler om pædagogiske principper for ungdommen, 1935 - Optagelsesceremoni i Deutsches Jungvolk • <i>Fra Wolfgang Schneider: Hitlers hjemmefront</i>, Billesø og Baltzer <ul style="list-style-type: none"> - Lov om Hitlerjugend, 1936 - Medlemstal Hitlerjugend, 1933-1938 - Fra rigsleders for Deutsche Arbeitsfront Robert Leys tale om organiseringen af fritiden, 1933 - NS-Frauen-Warte – partiets kvindeskrift: Den tyske kvindes tak og løfte på Førerens fødselsdag, 1934 - Retningslinjer vedr. Hitler-hilsener i skolerne, 1933 - Tabel: Uddannelsesvæsen i Tyskland 1931-39 • Film: <ul style="list-style-type: none"> - Ich klage an (uddrag), spillefilm om eutenasi, 1941 http://archive.org/details/IchKlageAn1941_839

	<ul style="list-style-type: none"> - Det ewige Jude (uddrag), dokumentar om jødernes dårligdom, 1940 www.youtube.com/watch?v=9DOI3FqCZJE - Triumfes des Willens (uddrag), hyldestfilm til Hitler, 1935 www.youtube.com/watch?v=GHS2coAzLJ8
Omfang	8 blokke
Særlige fokus-punkter	problemstillinger og inddragelse af materiale
Væsentligste arbejdsformer	Eleverne har arbejdet selvstændigt med besvarelser af problemformuleringer. Der har desuden været meget matrixarbejde med det formål at få mange forskellige perspektiver i spil.

Titel 9	Den danske velfærdsstat E18 og F19
Indhold	<p>Med udgangspunkt i uetableringen af et velfærdssystem i Danmark undersøges udviklingen af den danske velfærdsstat med fokus både på det politiske aspekt og på betydningen for folket som gruppe og det enkelte menneske.</p> <p>Materiale: Lars Andersen: Fra fattighjælp til velfærdsstat. Fokus - kernestof i historie 3. Gyldendal 2006. s. 48-62 Andersen: Marie Damsgaard (ansv.); Tendenser i mellemkrigstiden - en undervisningsantologi. Skoletjenesten 2008: <i>Kanslergadeforliget - Da man rykkede sammen i dansk politik</i> (s. 6-12) DR: Historien om Danmark: Velfærd og kold krig (afsnit 10) 2017</p> <p>Kilder: Jacob Knudsen (1908): Det offentlige fattigvæsen præmierer æreløsheden K K Steincke (1915): En demokratisk forsørgelseslovgivning Satiretegning (1921): Julesteg i tilknytning til Kanslergadeforliget: 2 indlæg fra Folketingets debat 30. januar 1933 (Christmas Møller og Aksel Larsen) Poul Møller (1956): Velfærdsstaten sløver modstandskraften Bent Rold Andersen (1966): Den aktive velfærdsstat Anders Fogt Andersen (2001): Et samfund med tryghed, dynamik og fleksibilitet Nick Allentoft (kronik): Velfærdsstaten smuldrer og det rammer os alle. Altinger 26. april 2018 Cepos 12. april 2018: Det minder om 60'erne: Omfordeling trumfer hensynet til sunde incitamenter</p> <p>Supplerende stof: om Danmarks industrialisering: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/bytyper-fabriksbyen-12/?no_cache=1&cHash=7f45256759f33eca3a9dabc2673ea18e Fabriksbyen (Århus som eksempel) 1 af 2 http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/bytyper-fabriksbyen-22/ Fabriksbyen (Århus som eksempel) 2 af 2</p>
Omfang	9 blokke
Særlige fokus-	Læreplanens mål:

punkter	National identitet ideologiernes kamp velfærdsstat histories begrebsapparat
Væsentligste arbejdsformer	gruppearbejde, lydoptagelser

Titel 10	Den kolde krig F19
Indhold	<p>Fokus har ligget på etableringen af den kolde krig samt på det som vi har kaldt kold krigs logik (og i særdeleshed undren over manglen på logik). Derudover har vi brugt den kolde krig som et afsøt for et feltstudie, som har taget udgangspunkt i at undersøge, hvor meget den kolde krig betød i det enkelte individs hverdag. Feltstudiet er sat i spil i forhold til DR's Historien om Danmark (afsnit 10)</p> <p>Materiale: Baggrundsstof: Den kolde krig (systime) Wiwe Mortensen og Visti Hansen: Verden. Det 20. og 21. århundrede. Lindhardt og Ringhof, 2015, s. 144-161 (Kap 7 - efterkrigstiden - udbrud af den kolde krig 1945-1962)</p> <p>Emner: DR: Historien om Danmark: Velfærd og kold krig (afsnit 10) 2017 Marshall-hjælpen som historisk drivkraft Muren: http://denstoredanske.dk/Geografi_og_historie/Tyskland,_Østrig,_Schweiz_og_Liechtenstein/DDRs_historie/Berlinmuren Interaktiv grafik over murens opbygning: http://nyheder.tv2.dk/udland/2014-10-31-grafik-saa-svaert-var-det-at-flygte-over-berlinmuren Cubakrisen: Tidslinie over Cubakrisen: https://www.cbc.ca/news2/interactives/tl-cuban-missile-crisis/</p> <p>Kilder: Trumans tale i kongressen 12. marts 1947 Hvis Krigen kommer (udgivet og husstandsomdelt i 1962) Feltstudie: Interview med et familiemedlem, som har oplevet den kolde krig Flygtningehistorie: Tidligere østberlinere fortæller hvorfor de er flygtet til Vestberlin 12. oktober 1961 https://www.dr.dk/bonanza/serie/182/berlinmuren/24061/flygtningehistorier østtysk og vesttysk historiebog om bygningen af muren (1971)</p> <p>Supplerende stof: Supertanker: 1. maj - hvad nu (30. april 2018) https://www.dr.dk/radio/p1/supertanker/supertanker-56 Das Leben des Anderen (2006)</p>
Omfang	8 blokke

Særlige fokus-punkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression historisk bevidsthed særligt fokus på historieskabende og historieskabt
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftlig formidling/eksperimentelt arbejde (feltstudiet)